

формувалися відповідно до патріархальних уявлень про їхнє «природне» призначення, що залежало від соціокультурного контексту кожної історичної епохи. Утім, незважаючи на те, що жінки споконвіку займалися художніми ремеслами, їхній вихід у професійну мистецьку сферу довгий час стримувався соціальними, ідеологічними та релігійними бар'єрами[1, с.327]. І лише у ХХ столітті, в період активного руйнування гендерних стереотипів, жінка-мисткиня змогла реалізувати себе як повноцінна учасниця художнього процесу. Важливу роль у цих трансформаціях відіграла поява теорії гендеру, яка прийшла на зміну другій хвилі фемінізму, а також розвиток феміністських мистецьких практик у контексті сучасного мистецтва.

Список використаних джерел

1. Основи теорії гендеру: юридичні, політологічні, філософські, педагогічні, лінгвістичні та культурологічні засади: монографія. кол. авт.; ред. Л. Р. Наливайко, І. О. Грицай. К.: «Хай-Тек Прес», 2018. 348 с.

2. Norma Broude and Mary D. Garrard. «Introduction: Reclaiming Female Agency» in *Reclaiming Female Agency: Feminist Art After Postmodernism*, ed. Broude and Garrard (Berkeley, CA: University of California Press, 2005), 1–25, esp. 11–5, and Edith Hall, «Putting the Class into Classical Reception» in *Companion to Classical Receptions*, ed. Hardwick and Stray, 2011, 386–97.

Боднар Анастасія Андріївна

асистент кафедри театрознавства та акторської майстерності

факультету культури і мистецтв

Львівський національний університет імені Івана Франка

м. Львів, Україна

СИНТЕЗ РІЗНИХ ВИДІВ МИСТЕЦТВ НА ЗАНЯТТЯХ З МУЗИКИ

Урок музики завжди має в своїй складовій дотичність до інших видів мистецтва. Чи це була би література, танець, живопис, архітектура, скульптура, театр чи кіно, ці всі складові є невід'ємною частиною нашого життя, і відповідно, заняття музики, адже музика також є докolo нас, і наша задача, як викладачів, долучати студентство до вивчення мистецтв, через музику насамперед.

Взаємозв'язок різних видів мистецтва на заняттях музики може бути дуже цікавим і корисним для вивчення. Мистецтва взагалі мають багато спільних елементів, а вивчення їх різновидів допомагає здобувачам краще розуміти й аналізувати музику.

«Мистецтво – це час і простір, в якому живе краса людського духу. Як гімнастика випрямляє тіло, так мистецтво випрямляє душу. Пізнаючи цінності мистецтва, людина пізнає людське в людині, підносить себе до прекрасного, переживає насолоду», – писав В. Сухомлинський [1, с. 95].

Один з найочевидніших взаємозв'язків – це зв'язок музики з візуальним мистецтвом, таким як живопис, скульптура або фотографія. Музиканти часто використовують мистецтво як джерело натхнення для своєї творчості. На занятті музики можна досліджувати спільні теми, настрої або ідеї, які виникають як у музиці, так і в інших видах мистецтва.

Також важливим є взаємозв'язок музики з театральним мистецтвом. Музика і театр часто поєднуються в музичних театральних виставах, опері і мюзиклах. На занятті музики викладач може показати студентам відео з вистав або знайомити їх зі сценаріями, щоб вони могли сприймати музику в контексті дії та настрою, який передається на сцені.

Література також може бути пов'язана з музикою. Багато музичних творів і опер базуються на літературних сюжетах або поетичних текстах. Вивчення

літературних творів, пов'язаних з музикою, може допомогти здобувачам краще розуміти зміст і емоційне наповнення музики.

Кіно та музика мають тісний взаємозв'язок. Музика в кіно використовується для створення атмосфери, передачі емоцій, вираження настрою та підкреслення дії на екрані. На заняттях з музики вчитель може аналізувати музичні композиції, які звучать в фільмах, та досліджувати, як вони взаємодіють з візуальною стороною кіно. Студенти можуть вивчати різні жанри фільмів і їх вплив на музичний вибір. Також можна вивчати відомих композиторів, які створюють саундтреки для кіно і їх творчий підхід до створення музики.

Танець є ще одним видом мистецтва, який має взаємозв'язок з музикою. Музика часто виступає супроводом до танцю, і обидва види мистецтва взаємодіють, створюючи сумісну експресію. На заняттях можна досліджувати різні танцювальні стилі і їх музичні характеристики. Здобувачі можуть спробувати створити власний танець до музичної композиції або аналізувати, як рухи танцюристів відображаються в музиці.

Також, не менш важливим взаємозв'язком є словесне мистецтво, таке як поезія та лірика. Музика може бути використана як супровід до поезії або вдихнути життя в поетичний текст, перетворюючи його на пісню. На заняттях з музики можна вивчати пісні, які базуються на поезіях, і аналізувати, як музика підкреслює інтенсивність словесного виразу та передає емоційний зміст поезії. Студенти можуть також створювати власні тексти і пробувати їх перетворити на пісні, вибираючи музичний стиль, мелодію та акомпанемент, які відобразатимуть настрої і зміст тексту.

Зв'язок музики з іншими видами мистецтва також може бути виявлений через спільну тематику або ідеї, які вони виражають. Наприклад, на заняттях можна досліджувати музичні твори, що були написані під впливом вражень від картин або скульптур відомих митців.

Крім того, музика може бути використана як інструмент для творчої співпраці з іншими мистецькими групами. Наприклад, студенти спеціальності сценічного мистецтва можуть співпрацювати з такими спеціальностями як хореографія, музичне мистецтво, образотворче мистецтво, менеджмент соціокультурної діяльності та ін. Це розвиває навички комунікації, співпраці та творчого пошуку.

Також важливо зазначити, що взаємозв'язок музики з іншими видами мистецтва сприяє глибшому розумінню музичних концепцій та технік. Наприклад, студенти, які вивчають танець або вокал, можуть краще розуміти ритмічну структуру музики та техніки виразності. Зв'язок з поезією та словесним мистецтвом допомагає їм розуміти значення слів і мелодії, а також сприяє розвитку музичного виразу.

Заняття, на яких взаємозв'язок з іншими видами мистецтва відображений, стимулюють творчість, естетичне сприйняття та відчуття краси. Вони відкривають двері до невичерпного світу мистецтва, де музика поєднується з іншими видами творчості. Це може надихати здобувачів на власні творчі експерименти і дослідження, розширюючи їх можливості в музичному всесвіті.

Зв'язок музики з іншими видами мистецтва також може підкреслювати історичні, культурні та соціальні аспекти. Студенти можуть вивчати музичні твори, які відображають певну епоху, культурну традицію або соціальні проблеми. Вони можуть аналізувати вплив музики на суспільство та індивідуальну ідентичність.

Переважно, взаємозв'язок різних видів мистецтва на занятті музики допомагає створити багатогранний підхід до вивчення музики. Він розширює світогляд здобувачів, розвиває їх творчість, аналітичні навички та сприяє глибшому розумінню мистецтва в цілому.

Список використаних джерел

1. Ростовський О. Я. Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики. К. : Освіта, 1991. 98 с.
2. Крижанівська Т. І. Методика комплексного розвитку художньої культури молодших школярів на уроках музики. Рівне : РДГУ, 2001. 108 с.

Ващук Олеся Петрівна

д.ю.н., професор

голова *Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України*

м. Київ, Україна

МИСТЕЦТВО, ЩО НАРОДЖУЄТЬСЯ У ВОГНІ: ВПЛИВ ВІЙНИ НА КУЛЬТУРУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

«Коли гримлять гармати, митці не мовчать. Вони кричать, співають, малюють, розповідають - аби вижити, аби бути почутими»

Повномасштабна війна, розв'язана російською федерацією проти України у 2022 році, змінила все – від карт геополітики до маршрутів евакуації, від способу мовчати до способу творити. Українська культура, здавалося б, мала б відійти на другий план, поступившись місцем обороні, волонтерам і зброї. Але сталося протилежне: війна стала каталізатором, що пробудив і прискорив потужні культурні процеси, перетворивши мистецтво на зброю, на щит, на терапію, на документ. Цей текст – спроба розповісти, як у найтемніші часи народжується світло культури. Про те, як українці переосмислюють свою ідентичність через мистецтво, як нові форми оповіді та символіки піднімаються з руїн, як світ уперше почав говорити про Україну не лише як про об'єкт новин, а як про суб'єкт культури.